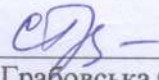

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено

На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри

проф. Грабовська С.Л.

Силабус з навчальної дисципліни
«Профорієнтація та профдобір»,
що викладається в межах ОПП «Психологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності 053 «Психологія»
2021 рік вступу

Львів 2021

Назва курсу	Профорієнтація та профдобір
Адреса викладання курсу	Кафедра психології філософського факультету, вул. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 05 – соціальні і поведінкові науки Спеціальність: 053 – Психологія
Викладачі курсу	Кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології філософського факультету Перун Марія Богданівна
Контактна інформація викладачів	maria.perun@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	вул. Коперника, 3, кафедра психології
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/academics/bachelor/spetsialnist-psykholohiia-053
Інформація про курс	Навчальна дисципліна «Профорієнтація та профдобір» є вибірковою дисципліною з спеціальності «Психологія» для освітньої програми бакалавра, яка викладається у VI семестрі в обсязі 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс спрямований на викладення базових основ професіографії, профдіагностики, профінформації, профконсультації, профдобору та профадаптації як складових професійної орієнтації особистості, що необхідні для оволодіння системою теоретичних знань та формування практичних умінь проведення профорієнтаційної роботи. До курсу включено завдання для самостійної роботи, що дозволяють забезпечити більш ефективно оволодіння навчальним матеріалом та практичними навичками: уміннями здійснювати профдіагностику особистості, визначати особливості готовності до вибору професії; складати професіограму та психограму, виявляти мотиви вибору професії, визначати професійні інтереси та здібності оптанта.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Профорієнтація та профдобір» є ознайомлення студентів із поняттям профорієнтації, її базовими категоріями та елементами, завданнями, які ставить перед собою профорієнтаційна діяльність у різних її вимірах для оволодіння сучасними підходами та інструментами для їх вирішення. <u>Цілі курсу:</u> - ознайомити студентів із основними поняттями, завданнями та проблемами профорієнтації особистості та перспективами її розвитку; - сформулювати розуміння основних категорій профорієнтації; розуміти сутність таких понять як профдіагностика, профінформація, профконсультація, профдобір, профдобрір та профадаптація; - ознайомити та сприяти опануванню методик та технік діагностики професійних інтересів, намірів, спрямованості, схильностей та здібностей особистості; - сформулювати уміння з надання науково обґрунтованих рекомендацій щодо можливості проектування та реалізації професійного шляху особистості.

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кириченко В. В. Психологічні основи професійної адаптації та вибору професії: Навчальний посібник / В. В. Кириченко. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – 110 с. 2. Коропецька О.М. Профорієнтація та профпідбір: Навчальний посібник. - Івано-Франківськ, 2005. - 230с. 3. Професійна орієнтація : підручник [для студентів] / Єгорова Є. В., Ігнатівич О. М., Кобченко В. В., Литвинова Н. І., Марченко І. Б., Мерзлякова О.Л., Синявський В. В., Татаурова-Осика Г. П., Шевенко А. М.; [за ред. О. М. Ігнатівич]. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. — 240 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Абульханова-Славская К. А. Стратегия жизни / К. А. Абульханова-Славская. – М. : «Мысль», 1991. – 158 с. 2. Зеер Э.Ф. Психология профессионального развития / Эвальд Фридрихович Зеер. – М. : Академия, 2009. – 240 с. 3. Кириченко В.В. Відповідальність як особистісна цінність у структурі професійної ідентичності творчо обдарованого працівника / Кириченко Віктор Васильович. – К.: «Інформаційні системи», 2011. – С.142-147. 4. Климов Е. А. Психология профессионального самоопределения: учебное пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Е. А. Климов. – М. : Издательский центр «Академия», 2004. – 304 с. 5. Музика О. Л. Развитие способностей и развитие личности / О. Л. Музика / Способности, творчество, одаренность: теория, методика, результаты исследований / [за ред. В. О. Моляко, О. Л. Музика]. – Житомир : Вид-во Рута, 2006. – С. 31-21. 6. Шнейдер Л.Б. Профессиональная идентичность / Лидия Бернгардовна Шнейдер. – М. : МОСУ, 2001. – 272 с. 7. Эриксон Э. Идентичность : юность и кризис / Эрик Эриксон ; пер. с англ. ; общ. ред. и предисл. А. В. Толстых. – [2-е изд.]. – М. : Флинта : МПСИ, 2006. – 352 с. 8. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис : пер. с англ. / Эрик Эриксон; общ. ред. и предисл. А.В. Толстых. – 2-е изд. – М.: Флинта: МПСИ, 2006. – 352 с.
<p>Тривалість курсу</p>	<p>180 год.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>48 годин аудиторних занять. З них 48 годин практичних занять та 132 години самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність, завдання, предмет та об'єкт профорієнтації; - основні категорії профорієнтації (профдобір, професіографія, психограма, професійна спрямованість, професійна адаптація, професійна діагностика, професійне консультування, опант, професія, профвідбір, профвиховання); - знати основи професійного самовизначення особистості; - знати основні класифікації та характеристики професій; - розуміти сутність психологічних аспектів профорієнтаційної роботи.

Вміти:

- організовувати профосвітню роботу та профвиховання (організовувати профінформаційні уроки, бесіди, екскурсії, диспути, професіографічні зустрічі тощо);
- проводити профконсультації та діагностику на профпридатність до певної професійної діяльності;
- організовувати та керувати процесом профадаптації;
- вміти працювати з методиками діагностики професійних інтересів, намірів, спрямованості, схильностей та здібностей особистості тощо;
- вміти надавати науково обґрунтовані рекомендації щодо можливості проектування та реалізації освітньо-професійних планів особистості.

Курс скерований на формування інтегральної компетентності:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

Очікувані програмні результати:

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій,

	бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо, відповідно до вимог замовника.
Ключові слова	Профорієнтація, профдобір, професіографія, психограма, професійна спрямованість, професійна адаптація, професійна діагностика, професійне консультування, оптант, професія, профвідбір, профвиховання.
Формат курсу	Очний.
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Доцільно подавати у формі СХЕМИ КУРСУ**
Підсумковий контроль, форма	Поточний: модульні тести, усне опитування, оцінка індивідуальних завдань. Підсумковий: залік в кінці семестру (письмовий контроль)
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з курсів «Загальна психологія», «психодіагностика», «Диференційна психологія», «Основи психологічної практики».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки, інтерактивні методи навчання), проектно-орієнтоване навчання (розробка профорієнтаційного уроку для учнів), дискусія, бесіда, робота з психологічними методиками та техніками.
Необхідне обладнання	Проектор, комп'ютер, бланки для питальників, канцелярське обладнання.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • семінарські заняття: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50. Серед них: • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (індивідуальна письмова робота, груповий проект). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>

	<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет, об'єкт, основні підходи та завдання профорієнтації. 2. Функції профорієнтації. 3. Структура та основні напрями профорієнтаційної роботи. 4. Основні методологічні принципи профорієнтації. 5. Форми та методи профорієнтаційної роботи зі школярами. 6. Розвиток профорієнтації в педагогічних та психологічних теоріях. 7. Психологічний зміст професійного та особистісного самовизначення. 8. Підходи до проблеми професійного самовизначення. 9. Типи, рівні та етапи професійного самовизначення. 10. Теорії професійного самовизначення. Психодинамічні теорії (З.Фройд, А.Адлер, К.Хорні). 11. Теорії професійного самовизначення. Теорія батьківських установк Еллі Роу. Сценарна теорія Еріка Берна. 12. Теорія професійного розвитку Дж.С'юпера. 13. Теорія рис особистості Дж.Холланда. 14. Структура професійно обумовленої особистості. 15. Професійна спрямованість та її складові. 16. Професійно компетентність та її основні компоненти. 17. Професійно важливі якості. 18. Зміст понять "задатки" і "здібності". Загальні, спеціальні і професійні здібності. 19. Професійно значущі психофізіологічні властивості. 20. Професійна мотивація. 21. Основні критерії вибору професії. 22. Структура професійної діяльності. 23. Взаємозв'язок професійних вимог та індивідуально-психологічних особливостей працівника. 24. Професійна придатність. Структурна профпридатності. 25. Поняття «професія», «спеціальність», «кваліфікація». 26. Класифікації професій: Є.О. Клімова, класифікація Дж. Холланда, класифікація Кьюдера. 27. Основні принципи вивчення професії. 28. Структура професіограми. 29. Методи професіографічних досліджень. 30. Необхідні навички для працевлаштування. Виклики сьогодення. 31. Професії майбутнього. Які професії будуть затребувані, які відійдуть/відійшли у минуле. Майбутнє психологічної спеціалізації. 32. Безробіття та його наслідки на різних рівнях.

	<p>33. Професіограма. Створіть професіограму психолога-науковця, психолога-практика, психолога-працівника освіти.</p> <p>34. Профконсультація: основні вимоги проведення. Гендерний підхід у проведенні профконсультації.</p> <p>35. Профорієнтація на різних вікових етапах (підліткового-юнацький, дорослість, похилий вік).</p> <p>36. Вивчення професійної орієнтації старшокласників: методики виявлення професійних інтересів і схильностей (анкета інтересів, «карта інтересів», ДДО, методика Йовайши) методики вивчення мотивів професійної діяльності (орієнтаційно-діагностична анкета «ОДАНИ», методика визначення основних мотивів вибору професії)</p> <p>37. Темперамент і професійна діяльність.</p> <p>38. Дослідження характеру особистості і його впливу на професійну діяльність</p> <p>39. Сутність і завдання професійної консультації.</p> <p>40. Психодіагностика професійної діяльності. Класифікація методів психодіагностики.</p> <p>41. Особливості професійної адаптації.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

*** Схема курсу*

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1 тиждень, 3 години	Тема 1. Профорієнтація як навчальна дисципліна. Предмет, основні підходи та завдання профорієнтації.	Семінарсько-практичне заняття	<p>1. Закон України «Про вищу освіту». Науково-практичний коментар / За заг. Ред.. В.Г.Кременя. – К., 2002. – С.10.</p> <p>2. Зеер Э.Ф. Психология профессий: Учебное пособие для студентов вузов. -2-е изд., перераб., доп., - М.: Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2003. – 336 с. – («Gaudeamus»)</p> <p>3. Бондарчук К. Стан та напрямки вдосконалення профорієнтаційного обслуговування громадян в Державній службі зайнятості//Україна: аспекти праці. - 2004. - № 1. - С. 12-20.</p>	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	1 тиждень

2 тиждень, 3 години	Тема 2. Історія розвитку профорієнтації як дисципліни у світі та Україні.	Смінарсько-практичне заняття	1. Зеер Э.Ф. Психология профессий: Учебное пособие для студентов вузов. -2-е изд., перераб., доп., - М.: Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2003. – 336 с. – («Gaudeamus»). 2. Климов Е.А. Введение в психологию труда. - М., 1998.	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	2 тиждень
3 тиждень, 3 години	Тема 3. Професійне самовизначення особистості: психологічні основи.	Смінарсько-практичне заняття	1. Адлер А. Практика и теория индивидуальной психологии: Перевод с нем. - М., 1995. – 296 с. 2. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. - СПб., 1992. – 400 с. 3. Головаха Е.И. Жизненная перспектива и профессиональное самоопределение молодежи. - К., 1988. – 142 с. 4. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис. - М., 1996. – 344 с.	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	3 тиждень
4 тиждень, 3 години	Тема 4. Професійно обумовлена структура особистості.	Смінарсько-практичне заняття	1. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности: Пер. с англ. - СПб.: "Питер Пресс, 1997. - 608с. 2. Котик І.О. Роль рефлексії у формуванні готовності до вибору професії //Практична психологія та соціальна робота. - 2006. - № 3. - С. 67-71.	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	4 тиждень
5 тиждень, 3 години	Тема 5. Вивчення особливостей пізнавальних процесів людини і їх впливу на професійну діяльність.	Смінарсько-практичне заняття	1. Крайг Грейс. Психология развития - СПб.: Изд. "Питер", 2000. - 992 с. 2. Айзенк Г., Вильсон Г. Как измерить личность. Пер. с англ. — М.: Когито-центр, 2000.	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	5 тиждень
6 тиждень, 3 години	Тема 6. Професійна мотивація. Мотиви професійної діяльності.	Смінарсько-практичне заняття	1. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы -СПб.: Изд-во "Питер", 2000. -512с. 2. https://www.ted.com/talks/scott_dinsmore_how_to_find_work_you_love 3. https://www.ted.com/talks/dan_pink_on_motivation	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	6 тиждень
7 тиждень, 3 години	Тема 7. Соціально-психологічний аналіз професійної діяльності.	Смінарсько-практичне заняття	1. Самоукина Н.В. Психология профессиональной деятельности 2-е изд. СПб.: Питер, 2003. – 224 с. 2. Психология професійної діяльності і	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	7 тиждень

			спілкування /За ред Л.Е.Орбан, Д.М. Гриджука. - К.: "Преса України", 1997. - 192 с.		
8 тиждень, 3 години	Тема 8. Основи професіорграфії та класифікації професій. Професійна просвіта оптантів	Смінарсько-практичне заняття	1. Баклицький І.О. Психологія праці: Підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2008. - 655 с. 2. Яскал Л. Профорієнтація та професійна підготовка дітей //Україна: аспекти праці. - 2003. - № 8. - С. 9-13.	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	8 тиждень
9 тиждень, 3 години	Тема 9. Професійна консультація та психодіагностика. Психологічний супровід вибору професії.	Смінарсько-практичне заняття	1. Абрамова Г.С. Практическая психология. - М.: Изд. Центр "Академия", 1997. -368с. -С.58-101, 140-186, 273-385. 2. Штифурак В.С. Профорієнтаційна діяльність: теорія та практика: навчальний посібник / В.С. Штифурак, Г.В. Коліжук, І.М. Мельник; заг. ред. В.С. Штифурака. - Вінниця, ТОВ «Ландо ЛТД», 2013. - 418 с.	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	9 тиждень
10 тиждень, 3 години	Тема 10. Кар'єра. Професійний розвиток. Особливості покоління.	Смінарсько-практичне заняття	1. Brott P. Constructivist Assessment in Career Counseling // Journal of Career Development. - 2004. - Vol. 30. - №3. - P. 189-200. 2. https://www.ted.com/talks/susan_colantuono_the_career_advice_you_probably_didn_t_get?referrer=playlist-counterintuitive_career_advice	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	10 тиждень
11 тиждень, 3 години	Тема 11. Особливості профорієнтаційної роботи на різних вікових етапах.	Смінарсько-практичне заняття	1. Яскал Л. Профорієнтація та професійна підготовка дітей //Україна: аспекти праці. - 2003. - № 8. - С. 9-13. 2. Eikleberry, Carol; Pinsky, Carrie. The Career Guide for Creative and Unconventional People (Fourth Edition). Ten Speed Press, 2015.	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	11 тиждень
12 тиждень, 3 години	Тема 12. Брендинг. Створення свого професійного профілю.	Смінарсько-практичне заняття	1. https://www.ted.com/talks/jason_shen_looking_for_a_job_highlight_your_ability_not_your_experience 2. https://www.ted.com/talks/regina_hartley_why_the_best_hire_might_not_have_the_perfect_resume 3. Streufert, Billie. "How Facebook can help you select a major or career," USA Today, September 26, 2015.	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	12 тиждень

13 тиждень, 3 години	Тема 13. Профвідбір та його особливості. Рекрутинг.	Смінарсько-практичне заняття	1. Crowe A. Creative Approaches to Motivational Interviewing: Addressing the Principles // Journal of Creativity in Mental Health, 2012. – №7. – P. 124-140.	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	13 тиждень
14 тиждень, 3 години	Тема 14. Профпридатність. Працевлаштування. Труднощі та шляхи їх вирішення. Очікування та реальність.	Смінарсько-практичне заняття	1. Бодров В.А. Психология профессиональной пригодности. Учебное пособие для вузов. -М.: ПЕР СЭ, 2001. – 511 с. 2. https://www.ted.com/talks/e_o_wilson_advice_to_young_scientists	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 8 год	14 тиждень
15 тиждень, 3 години	Тема 15. Профорієнтація та продобір: статевий, гендерний аспект.	Смінарсько-практичне заняття	1. Коропецька О.М., Хрущ О.В. Психологічні основи профорієнтації. –Ів-Франківськ, 2003. – 96 с. 2. Holland, J.L. (1982). The SDS helps both females and males: A comment. Vocational Guidance Quarteriv. М (3), 195-197.	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 10 год	15 тиждень
16 тиждень, 3 години	Тема 16. Професійна адаптація.	Смінарсько-практичне заняття	1. https://www.ted.com/talks/carol_fishman_cohen_how_to_get_back_to_work_after_a_career_break 2. https://www.ted.com/talks/nigel_marshall_how_to_make_work_life_balance_work?referrer=playlist-counterintuitive_career_advice	Підготовка до семінарсько-практичного заняття 10 год	16 тиждень